

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2005

Utgiven i Helsingfors den 30 december 2005

Nr 1157—1160

INNEHÅLL

Nr		Sidan
1157	Lag om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning	5133
1158	Lag om ändring av 14 och 19 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet	5139
1159	Lag om ändring av fastighetsbildningslagen	5141
1160	Lag om ändring av lagen angående vissa grannelagsförhållanden	5148

Nr 1157

Lag

om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning

Given i Helsingfors den 22 december 2005

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Syftet med jakt- och fiskeövervakning enligt denna lag är att främja och övervaka att de av statens områden som är i Forststyrelsens besittning används lagenligt och att förebygga och, i den omfattning det ingår i jakt- och fiskeövervakningen, utreda brott i anslutning till detta.

2 §

Jakt- och fiskeövervakningen

Med jakt- och fiskeövervakning avses i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den tillsyn över efterlevnaden av

1) bestämmelserna om jakt, fiske, naturskydd, behandling av vilda djur, uppgörande av öppen eld och nedskräpning,

2) bestämmelserna om förebyggande av terrängtrafikens negativa effekter med tanke på naturnäringarna, naturen och ett allmänt nyttjande av naturen för rekreation samt något annat allmänt intresse och om rätten att färdas i terrängen med motordrivna fordon,

3) sjötrafikbestämmelserna om skydd för fisket och andra näringar, naturen och ett allmänt nyttjande av naturen för rekreation samt något annat allmänt intresse,

4) bestämmelserna om skjutvapen och skjutförnödenheter, på det sätt som föreskrivs i skjutvapenlagen (1/1998).

I jakt- och fiskeövervakningen ingår dessutom bevakning av statens områden och övriga egendom som är i Forststyrelsens besittning.

Med avvikelse från 1 mom. omfattar jakt- och fiskeövervakningen inte tillsyn över att lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik

RP 147/2005
JsUB 6/2005
GrUU 46/2005
FvUU 24/2005
RSv 168/2005

(1139/1994) och bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas.

3 §

Jakt- och fiskeövervakare

För jakt- och fiskeövervakningen finns vid Forststyrelsens enhet för offentliga förvaltningsuppdrag jakt- och fiskeövervakare som är anställda i tjänsteförhållande.

Behörighetsvillkor för en tjänst som jakt- och fiskeövervakare är grundexamen för polis och förtrogethet med jakt- och fiskeövervakning. Den som utnämns till en sådan tjänst skall ha oklanderliga levnadsvanor.

Jakt- och fiskeövervakaren har ett tjänstetecken som anger tjänsteställningen.

4 §

Principerna för jakt- och fiskeövervakning

Jakt- och fiskeövervakningsuppdragen skall utföras sakligt, opartiskt och på ett sätt som främjar försönlighet. Ett uppdrag får inte medföra större skada eller olägenhet än vad som är nödvändigt för att övervakningen skall kunna utföras. Uppdraget skall vara motiverat i förhållande till hur viktig och brådskande övervakningen är samt till övriga omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen av situationen.

Jakt- och fiskeövervakaren skall i första hand genom råd, uppmaningar och befallningar försöka få den som är föremål för övervakningen att följa lagen.

Jakt- och fiskeövervakaren kan avstå från en åtgärd, om slutförandet av den kan medföra följder som är oskäligen med hänsyn till frågans betydelse och det resultat som eftersträvas.

Jakt- och fiskeövervakaren skall vid utförande av ett jakt- och fiskeövervakningsuppdrag ha med sig sitt tjänstetecken och visa upp det vid behov eller på begäran.

5 §

Meddelande av grunden för en åtgärd

Om en person blir föremål för åtgärder som riktar sig mot hans eller hennes frihet, skall

jakt- och fiskeövervakaren omedelbart upplysa denna person om vad åtgärden grundar sig på. Grunden för andra åtgärder skall uppges så snart det är möjligt utan att åtgärden äventyras.

6 §

Utredande av identitet samt rätt att gripa

Vid fullgörandet av ett enskilt jakt- och fiskeövervakningsuppdrag har en jakt- och fiskeövervakare rätt att stoppa en person och ett fordon och att få veta personens eller förarens och passagerarnas namn, personbeteckning, eller om sådan saknas, födelsedatum och nationalitet samt var de kan anträffas. En jakt- och fiskeövervakare har rätt att gripa en person som vägrar lämna uppgifter som behövs för utredandet av identiteten eller som lämnar sannolikt falska uppgifter. En person får också gripas när det är nödvändigt för att hindra att ett grovt brott mot bestämmelserna om jakt- och fiskeövervakning fortsätter och gripandet är ett tvångsmedel som står i proportion till gärningen.

Den som har gripits skall frigges så snart behövligen uppgifter erhållits eller när det inte längre finns någon risk för brott mot bestämmelserna. Personen i fråga skall dock frigges senast sex timmar efter gripandet eller överlämnas till polisen utan ogrundat dröjsmål.

7 §

Säkerhetsvisitation

När en person grips eller ett fordon stoppas i enlighet med 6 §, har jakt- och fiskeövervakaren rätt att kroppsvisitera den som åtgärden gäller och granska fordonet, om det är nödvändigt för att säkerställa att personen inte medför eller fordonet inte innehåller vapen, föremål eller ämnen med vilka människor kan utsättas för fara eller naturen orsakas betydande skada.

8 §

Åtgärder vid rattfylleri och fylleri i sjötrafik

Om det vid ett enskilt jakt- och fiskeövervakningsuppdrag utgår från en persons

uppträdande och andra omständigheter finns anledning att misstänka att föraren av ett motordrivet fordon eller den som manövrerar en vattenfarkost eller som i en vattenfarkost sköter en uppgift som väsentligt påverkar farkostens trafiksäkerhet är så påverkad av alkohol att han eller hon kan äventyra den allmänna säkerheten, kan jakt- och fiskeövervakaren ålägga denna person att lämna utandningsprov.

Om det med stöd av ett prov som avses i 1 mom. eller på grund av andra omständigheter finns grundad anledning att misstänka att föraren av ett motordrivet fordon har gjort sig skyldig till rattfylleri enligt 23 kap. 3 § i strafflagen (39/1889) eller att den som manövrerar en vattenfarkost eller som i en vattenfarkost sköter en uppgift som väsentligt påverkar farkostens trafiksäkerhet har gjort sig skyldig till fylleri i sjötrafik enligt 23 kap. 5 § i strafflagen, har jakt- och fiskeövervakaren rätt att hindra dessa personer från att fortsätta köra eller från att sköta sina uppgifter. Jakt- och fiskeövervakaren skall då vid behov se till att alla som varit i fordonet eller farkosten tryggt kan ta sig bort från området.

9 §

Omhändertagande

En jakt- och fiskeövervakare har rätt att vid en säkerhetsvisitation som avses i 7 § vid behov frånta den som visiteras skjutvapen och skjutförnödenheter samt andra farliga föremål och ämnen. Egendomen skall återlämnas till innehavaren efter visitationen, om inte han eller hon med hänsyn till sitt berusnings- eller sinnestillstånd eller andra omständigheter med fog kan misstänkas orsaka överhängande fara för människor eller betydande skada för naturen och om det inte enligt lag finns något annat hinder för återlämnandet.

Egendom som avses i 1 mom. och som inte kan återlämnas till innehavaren skall utan ogrundat dröjsmål, dock senast inom sju dygn från fråntagandet, överlämnas till polisen för åtgärder enligt polislagen (493/1995) eller, i fråga om skjutvapen och skjutförnödenheter, enligt skjutvapenlagen.

En jakt- och fiskeövervakare har i enlighet med lagen om fiske (286/1982) rätt att ta hand

om de fångstredskap som använts vid olovligt fiske, den båt eller övriga farkost från vilken fångsten bedrivits och den olagliga fångsten eller att i fråga om dem vidta andra åtgärder enligt lagen om fiske. En jakt- och fiskeövervakare har med stöd av jaktlagen (615/1993) rätt att ta ett fångstredskap som använts för olovlig jakt i förvar eller göra det funktionsodugligt. Jakt- och fiskeövervakaren har dessutom rätt att ta hand om vilt som jagats olovligen och enligt jaktlagen skall dömas förverkat till staten.

En jakt- och fiskeövervakare har rätt att i enlighet med naturvårdslagens (1096/1996) bestämmelser om omhändertagande ta hand om föremålet för eller hjälpmedlet vid ett naturskyddsbrott som avses i 48 kap. 5 § i strafflagen eller en naturskyddsförseelse som avses i 58 § i naturvårdslagen. Jakt- och fiskeövervakaren har dessutom rätt att ta hand om ett sådant föremål för ett brott som enligt naturvårdslagen skall dömas förverkat till staten. Ett omhändertaget föremål för ett brott, med undantag för bytet, och hjälpmedlet vid brottet skall överlämnas till polisen utan ogrundat dröjsmål, dock senast sju dygn från omhändertagandet.

10 §

Användning av maktmedel

En jakt- och fiskeövervakare som hindras från att utföra ett tjänsteuppdrag som avses i denna lag kan begära handräckning av polisen eller gränsbevakningsväsendet.

Om handräckning inte går att få av polisen eller gränsbevakningsväsendet inom en tid som är skälig med tanke på omständigheterna, får jakt- och fiskeövervakaren för att kunna fullgöra ett enskilt jakt- och fiskeövervakningsuppdrag, med hänsyn till hur viktigt och brådskande uppdraget är och hur farligt motståndet är, i den mån det behövs och som helhet bedömt kan anses försvarligt använda maktmedel för att bryta ner motstånd, gripa en person och avlägsna ett hinder.

Om det är nödvändigt att använda maktmedel skall de endast användas i en sådan omfattning och så länge som det krävs för fullgörandet av jakt- och fiskeövervakningsuppdraget. Innan maktmedel används skall

jakt- och fiskeövervakaren om situationen medger ge den som är föremål för övervakningsåtgärden en varning om att maktmedel kommer att användas, om denna person inte annars avstår från en lagstridig åtgärd eller inte följer jakt- och fiskeövervakarens råd, uppmaningar eller befallningar. Bestämmelser om ansvarsfrihetsgrunderna i fråga om straffansvar finns i 4 kap. 6 § 3 mom. i strafflagen och bestämmelser om grunderna för lindring av straffansvar i 4 kap. 7 § i strafflagen.

11 §

Rättigheter på annans fastighet

En jakt- och fiskeövervakare har rätt att i ett enskilt jakt- och fiskeövervakningsuppdrag röra sig på annans mark- och vattenområde till fots, på skidor och med Forststyrelsens fordon samt att utöva sina befogenheter enligt denna lag, om den som är föremål för övervakningen försöker hindra att uppdraget fullföljs genom att fly eller annars avlägsna sig från ett område i Forststyrelsens besittning eller genom att bryta mot eller göra sig redo att bryta mot bestämmelserna i 2 § 1 mom. på ett sådant sätt att följderna av gärningen framträder eller sannolikt skulle framträda på Forststyrelsens område. Jakt- och fiskeövervakaren skall likväl undvika att röra sig på gårdsområden och därmed jämförbara områden som reserverats för ett särskilt ändamål, om det inte finns något tvingande skäl att röra sig där med anledning av ett uppdrag.

12 §

Fasttagande och avlivande av djur

I fråga om jakt- och fiskeövervakares rätt att ta fast och vid behov avliva ett djur gäller bestämmelserna i djurskyddslagen (247/1996), naturvårdslagen och jaktlagen om rätten att ta fast och avliva djur.

För avlivandet av ett djur enligt 1 mom. har jakt- och fiskeövervakaren rätt att bära ett skjutvapen som lämpar sig för uppgiften.

13 §

Förundersökning

En jakt- och fiskeövervakare skall göra en summarisk förundersökning enligt 44 § i förundersökningslagen (449/1987) för att utreda ett brottsärende som avses i denna lag, om ärendet är enkelt och klart och gärningen enligt allmän straffpraxis inte kan förutses medföra strängare straff än böter. I fråga om förundersökningar gäller vad som särskilt föreskrivs om dem.

Om en undersökning kräver mer ingående åtgärder än summarisk förundersökning eller förutsätter att någon anländer till ett särskilt förhör eller om det har varit nödvändigt att ta till maktmedel vid övervakningen, skall undersökningen utan dröjsmål överföras till polisen. Jakt- och fiskeövervakaren skall dock ta hand om de åtgärder som är nödvändiga för att förundersökningen skall kunna inledas och tryggas

14 §

Ordningsbot och straffanspråk

Om ett brottsärende som avses i denna lag och som har framkommit vid jakt- och fiskeövervakning kan behandlas i ordningsbotsförfarande enligt lagen om ordningsbotsförfarande (66/1983), har jakt- och fiskeövervakaren rätt att förelägga ordningsbot förutsatt att den som ordningsboten gäller skriftligen ger sitt samtycke till att ärendet behandlas i ordningsbotsförfarande. I ärendet tillämpas i övrigt det som särskilt föreskrivs om ordningsbotsförfarande.

Om ett brottsärende som avses i denna lag och som har framkommit vid jakt- och fiskeövervakning kan behandlas i strafforderförfarande enligt lagen om strafforderförfarande (692/1993), har jakt- och fiskeövervakaren rätt att framställa straffanspråk förutsatt att den som straffanspråket gäller skriftligen ger sitt samtycke till att ärendet behandlas i strafforderförfarande. Ett straffanspråk får uppgå till högst 20 dagsböter, och det får inte förvandlas till fängelse. I ärendet tillämpas i övrigt det som särskilt föreskrivs om strafforderförfarande.

15 §

Anmärkning

Om ett brott mot bestämmelserna om jakt- och fiskeövervakning är ringa med tanke på omständigheterna, kan jakt- och fiskeövervakaren utan att vidta några andra åtgärder ge den som gjort sig skyldig till gärningen en anmärkning.

16 §

Handräckning

En jakt- och fiskeövervakare har rätt att av en annan statlig myndighet få sådan handräckning som behövs för fullgörandet av ett enskilt jakt- och fiskeövervakningsuppdrag och som myndigheten är behörig att lämna. Handräckningen lämnas på begäran av Forststyrelsen, om inte något annat följer av att behovet av hjälp är brådskande.

En jakt- och fiskeövervakare är skyldig att lämna polisen och andra myndigheter handräckning vid olyckor, i spaningen efter försvunna och gripandet av efterlysta och i andra fall där det är lämpligt med tanke på jakt- och fiskeövervakarens uppgifter. Handräckningen lämnas på begäran som riktas till Forststyrelsen, om inte något annat följer av att behovet av hjälp är brådskande.

17 §

Händelserapport

För att parternas rättsskydd skall kunna förbättras och med tanke på tillsynen över jakt- och fiskeövervakningen skall jakt- och fiskeövervakaren ge en händelserapport om gripande enligt 6 §, säkerhetsvisitation enligt 7 §, åtgärder vid rattfylleri och fylleri i sjötrafik enligt 8 §, omhändertagande av egendom enligt 9 § och användning av maktmedel enligt 10 §.

Följande uppgifter skall antecknas i en händelserapport som avses i 1 mom.:

1) identifieringsuppgifter och kontaktinformation, inklusive personbeteckning, beträffande den som är föremål för åtgärden,

2) den misstänkta förseelse som man försöker utreda genom den vidtagna åtgärden,

3) åtgärdens art och en förteckning över omhändertagna föremål och ämnen som inte kan återlämnas till innehavaren efter en säkerhetsvisitation,

4) tidpunkten för åtgärden och vem som utförde den.

Uppgifterna får användas bara i det syfte som anges i 1 mom.

Forststyrelsen skall förvara sina händelserapporter två år från ingången av det kalenderår som följer på den dag då de gavs, varefter de skall förstöras.

Utöver det som föreskrivs i någon annan lag tillämpas personuppgiftslagen (523/1999) på behandlingen av uppgifter som ingår i händelserapporten.

18 §

Ersättning för skada

I fråga om ersättning för skada som uppstått på grund av jakt- och fiskeövervakning gäller det som i skadeståndslagen (412/1974) föreskrivs om skadestånd vid myndighetsutövning.

En jakt- och fiskeövervakare skall utan dröjsmål göra anmälan hos sin chef om en person- eller egendomsskada som uppstått vid jakt- och fiskeövervakningen, om skadan inte är att anse som ringa. En polisundersökning av skadefallet skall göras på begäran av den skadelidande eller jakt- och fiskeövervakaren eller om det annars framkommer behov av en undersökning.

En person som skadats vid utförandet av ett jakt- och fiskeövervakningsuppdrag skall utan dröjsmål ges den vård som behövs. En person som meddelar att han eller hon har skadats genom en åtgärd av en jakt- och fiskeövervakare skall ges möjlighet att bli undersökt av en läkare. Om läkarundersökning inte genast kan ordnas, skall personen ges möjlighet att bli undersökt av någon annan ojävig person.

Kostnaderna för den nödvändiga vården av en person som skadats vid fullgörandet av ett jakt- och fiskeövervakningsuppdrag liksom kostnaderna för de nödvändiga undersökningarna skall betalas i förskott av statens medel. Kostnader som har betalats av statens medel och som staten inte är skyldig att ersätta skall återkrävas, om det inte är uppenbart oskäligt.

19 §

Tillsyn

Jord- och skogsbruksministeriet skall övervaka att Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning är lagenlig och ändamålsenlig. Länsstyrelsen skall inom sitt verksamhetsområde övervaka hur befogenheterna inom jakt- och fiskeövervakningen utövas.

Forststyrelsen skall med tanke på tillsynen kalenderårsvis avfatta en verksamhetsberättelse om jakt- och fiskeövervakningen och före utgången av februari följande år sända den till de myndigheter som avses i 1 mom. Tillsynsmyndigheterna har rätt att av Forststyrelsen få en kopia av en händelserapport som avses i 17 § samt annan information som är nödvändig för tillsynen.

20 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser som behövs om förfarandet vid utredande av identitet och gripande enligt 6 §, säkerhetsvisitation enligt

Helsingfors den 22 december 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

7 §, åtgärder vid rattfylleri och fylleri i sjötrafik enligt 8 §, omhändertagande enligt 9 § och vid användning av maktmedel enligt 10 § samt om skjutvapen som lämpar sig för avlivning av djur enligt 12 § 2 mom. och om andra maktmedels- och skyddsredskap som ingår i jakt- och fiskeövervakarnas utrustning samt om nödvändig utrustning för jakt- och fiskeövervakningen.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas nödvändiga tekniska bestämmelser om det tjänstetecken som avses i 3 § 3 mom., om händelserapporter enligt 17 § och om hur jakt- och fiskeövervakare skall bära maktmedelsredskap.

21 §

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Bestämmelsen i 3 § 2 mom. om behörighetsvillkoren för jakt- och fiskeövervakare tillämpas inte på jakt- och fiskeövervakare som har utnämnts till tjänsten före denna lags ikraftträdande.

Jord- och skogsbruksminister *Juha Korkeaoja*

Nr 1158

L a g**om ändring av 14 och 19 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet**

Given i Helsingfors den 22 december 2005

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 22 augusti 2003 om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) 14 § 4 punkten och 19 § 1 mom. 11 punkten, av dem 14 § 4 punkten sådan den lyder i lag 594/2005, samt

fogas till 14 §, sådan den lyder i nämnda lag 594/2005, en ny 5 punkt och till 19 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i sistnämnda lag, en ny 12 punkt som följer:

14 §

Uppgifter som andra myndigheter lämnar ut till polisen genom registrering vid direkt anslutning eller för registrering i maskinläsbar form

Enligt avtal med den registeransvarige kan uppgifter lämnas till polisens personregister genom direkt anslutning eller i maskinläsbar form enligt följande:

4) av gränsbevakningsväsendet i 2 § avsedda uppgifter som skall behandlas för utförande av de åligganden enligt 1 § 1 mom. i polislagen som föreskrivs för gränsbevakningsväsendet i gränsbevakningslagen (578/2005) eller någon annanstans i lag, samt i 3 § avsedda uppgifter som skall behandlas för utförande av de åligganden enligt 1 § 3 mom. i polislagen som föreskrivs för gräns-

bevakningsväsendet i gränsbevakningslagen eller någon annanstans i lag,

5) av Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakare sådana nödvändiga uppgifter om vidtagna åtgärder vilka registrerats vid jakt- och fiskeövervakning som hör till deras behörighet.

19 §

Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter

Utan hinder av sekretessbestämmelserna får polisen lämna ut behövliga uppgifter genom teknisk anslutning eller i maskinläsbar form ur polisens personregister, med undantag för Europol-informationssystemet som avses i 30 § och Schengens nationella informationssystem som avses i 31 §, till

RP 147/2005
JsUB 6/2005
GrUU 46/2005
FvUU 24/2005
RSv 168/2005

11) en tjänsteman som nämns i 1 eller 6 § i lagen om stämmingsmän (505/1986) för stämning till en rättegång för bestämmande av förvandlingsstraff,

12) Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakare vid jakt- och fiskeövervakning som hör till deras behörighet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

Helsingfors den 22 december 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Juha Korkeaoja*

Nr 1159

Lag

om ändring av fastighetsbildningslagen

Given i Helsingfors den 22 december 2005

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i fastighetsbildningslagen av den 12 april 1995 (554/1995) 17 § 2 mom., 51, 68, 77, 88, 90 och 103 §, 154 § 1 mom., 155—157, 159, 160, 162 och 190 §, 203 § 3 mom., 209 §, 232 § 1 mom. 12 och 13 punkten, 233 §, 241 § 1 mom., 243 § 2 mom. 1 punkten, 280 a §, 285 § 2 mom., 288 a § samt 289 § 1 mom.,

av dem 77 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 273/1998, 103 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1188/1996, 154 § 1 mom., 155 och 160 §, 285 § 2 mom. samt 288 a § sådana de lyder i lag 322/1999, 156 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 273/1998 och 322/1999, 157 och 209 § sådana de lyder delvis ändrade i sistnämnda lag, 162 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 477/2004, 203 § 3 mom. och 232 § 1 mom. 13 punkten sådana de lyder i nämnda lag 1188/1996, 243 § 2 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 1180/2000 samt 280 a § och 289 § 1 mom. sådana de lyder i nämnda lag 273/1998, samt

fogas till 67 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 333/1999, ett nytt 4 mom., till 165 §, sådan den lyder i nämnda lag 322/1999, ett nytt 3 mom., till lagen en ny 194 a §, till 232 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lagar 1188/1996 och 273/1998, en ny 14 punkt, till 271 § ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 281 a §, som följer:

17 §

Kommunen har rätt att föra talan på sitt område vid förrättningar som avses i 168 § 4 mom.

51 §

Vid klyvning kan avvikelse göras från den ägomassa eller det totalvärde av egendomen som enligt delningsgrunden skulle tillfalla en lägenhet som bildas, om alla delägare enas om saken och det är nödvändigt för att bilda ändamålsenliga fastigheter.

Avvikelse från delningsgrunden kan göras utan delägarnas samtycke

1) om det är viktigt för att ändamålsenliga lägenheter skall kunna bildas,

2) om det inte medför betydande olägenhet för någon delägare, och

3) om ägomassan för någon lägenhet som bildas eller totalvärdet av den egendom som tillfaller lägenheten inte med mer än 30 procent överstiger eller med mer än 10 procent understiger vad som enligt delningsgrunden skulle tillkomma lägenheten.

Utän delägarnas samtycke får avvikelser från delningsgrunden dock vara sådan att delningsgrunden underskrids med högst 30 procent, om avvikelserna inte medför betydande olägenhet för någon delägare och den

RP 65/2005
JsUB 4/2005
RSv 140/2005

är nödvändig för åstadkommande av ett ändamålsenligt klyvningsresultat.

Om den egendom som hör till en lägenhet som klyvs inte fördelas enligt delningsgrunden mellan de lägenheter som bildas, betalas ersättning för skillnaden.

67 §

Ett sådant nyskifte genom vilket det är möjligt att undanröja eller minska en sådan betydande olägenhet som byggandet av en allmän väg, en järnväg, en kraftledningslinje eller ett flygfält, inrättandet av ett naturskyddsområde eller genomförandet av något annat dylikt projekt medför för dem som använder fastigheterna kan förrättas, om nyttan av nyskiftet är betydande och det i övrigt är ändamålsenligt att förrätta skiftet (*projektnyskifte*).

68 §

Nyskifte får sökas av en lägenhets ägare eller delägare. Projektnyskifte får sökas också av den som genomför projektet.

För projektnyskifte och för sådant nyskifte som kan främja överlåtandet av mark som tillskottsområden eller annars avsevärt förbättra förhållandena på orten, kan lantmäteribrådan utfärda förrättningsförrådande utan ansökan.

77 §

Varje delägare skall erhålla ägor enligt vad han innehaft av hävd så att graderingsvärdet för de ägor som han överlåter vid skiftet motsvarar graderingsvärdet för de ägor som han erhåller vid skiftet (*delningsgrund*).

Utan hinder av 1 mom. kan nyskifte förrättas så att det sammanlagda värdet av de ägor, det trädbestånd, de byggnader, de fasta anordningar och konstruktioner, de andelar i samfällda områden samt de särskilda förmåner som tillfaller varje fastighet som bildas åt en delägare motsvarar den andel av motsvarande värde av hela nyskiftesområdet vilken enligt delningsgrunden tillkommer delägaren. Nyskifte förrättas i enlighet med detta moment, om alla närvarande delägare enas om saken eller om det är nödvändigt att nyskifte förrättas på detta sätt för att ett ändamålsenligt slutresultat skall kunna nås.

Från den ägomassa som enligt delningsgrunden tillfaller en fastighet eller från totalvärdet enligt 2 mom. får avvikelse göras med högst 20 procent, om det är viktigt för att ändamålsenliga fastigheter skall kunna bildas och det inte medför betydande olägenhet för någon delägare. Med delägarens samtycke kan avvikelsen vara större än den som anges ovan.

Är den ägomassa som tillfallit en delägare eller totalvärdet av egendomen mindre än vad som skulle tillkomma honom enligt delningsgrunden, betalas ersättning för skillnaden. Ersättningen betalas av de delägare som har erhållit mer ägor än vad som tillkommer dem enligt delningsgrunden eller för vilkas del totalvärdet av de fastigheter som bildats åt dem överstiger värdet enligt delningsgrunden.

88 §

Vid nyskifte uppgörs en nyskiftesplan som anger

1) de vägar som skall anläggas och torrlägningsarbeten som skall utföras samt de vattenförsörjnings-, avlopps- och bevattningsanordningar som skall byggas samt planer för dessa,

2) de fastigheter som skall bildas för skiftesdelägarna, samfällda områden och andelar i dem, särskilda förmåner, servitut och vägrätter,

3) platserna för sådana driftscentra som skall flyttas samt bestämmelser om inlösning av byggnader eller annan reglering,

4) samfällad skog som skall bildas,

5) tiden för tillträde av ägor och andra bestämmelser om tillträdet,

6) bestämmelser om hur den ställning innehavare av arrenderätt eller andra särskilda rättigheter har skall ordnas, samt

7) planer för andra åtgärder som skall vidtas vid nyskiftet.

Om någon förrättningskarta ännu inte har uppgjorts, kan nyskiftesplanen också uppgöras utgående från en tillräckligt tillförlitlig flygbildskarta eller annat tillgängligt kartmaterial. Då uppgörs en förrättningskarta enligt 188 § efter det att nyskiftesplanen har fastställts.

Utgående från nyskiftesplanen skall ett preliminärt förslag om ersättningar utarbetas, om detta inte oskäligt fördröjer framläggningen av nyskiftesplanen.

90 §

Nyskifte skall förrättas enligt nyskiftesplanen. Likväl får väg-, torrlägnings-, vattenförsörjnings-, bevattnings- och avloppsneten kompletteras i någon mån samt andra smärre justeringar av planen företas. Om nyskiftesplanen har uppgjorts enligt 88 § 2 mom. utgående från en flygbildskarta eller annat kartmaterial och om en sådan inexakthet konstateras i kartmaterialet som har inverkat på innehållet i den fastställda nyskiftesplanen, skall saken rättas genom att nyskiftesplanen ändras eller genom att den avvikelse från delningsgrunden som beror på inexaktheten ersätts enligt 92 §.

103 §

Fastighetsbestämning förrättas på ansökan av registerenhetens ägare eller delägare eller någon annan person vars rätt direkt berörs av fastighetsbestämningen.

En fastighetsbestämning som behövs för utarbetande eller genomförande av en plan förrättas på ansökan av kommunen. En rågång vars syfte är uppförande, flyttning eller reparation av ett råmärke förrättas även på ansökan av en sådan myndighet, sammanlutning eller annan person vars åtgärd har gjort rågången nödvändig.

I samband med en fastighetsförrättning förrättas utan ansökan en sådan rågång och annan fastighetsbestämning som behövs för att förrättningen skall kunna verkställas. Fastighetsbestämningen kan även gälla en rätt enligt lagen om enskilda vägar (358/1962).

154 §

Till förmån för en fastighet kan på en annan registerenhets område som *ständigt servitut* stiftas rätt

- 1) att ta hushållsvatten,
- 2) att leda hushållsvatten samt att förlägga och använda en vattenledning för hushållsvatten och tillhörande anordningar och konstruktioner,
- 3) att avleda vatten för torrläggning av mark,
- 4) att förlägga och använda en avloppsledning och tillhörande anordningar och konstruktioner,
- 5) att förlägga och använda en telefon-, el-, gas- och värmeledning eller annan dylik

ledning samt tillhörande anordningar och konstruktioner,

6) att använda ett område som behövs för bil- eller båtplats, brygga, badplats, lagring av trävirke eller lastplats,

7) att använda ett markområde som behövs för fiske,

8) att ta sten, grus, sand, lera, torv eller andra med dessa jämförbara marksubstanser,

9) att förlägga och använda konstruktioner som behövs för befolkningsskyddet,

10) att förlägga och använda en plats för avfallsinsamling eller en för fastigheterna gemensam värmecentral, samt

11) till ett område som behövs för vägförbindelse inom ett detaljplaneområde.

155 §

Ett servitut som avses i 154 § 1 mom. 1—5, 9 eller 11 punkten samt ett i 6 punkten i nämnda moment avsett servitut som gäller rätt att använda ett område som behövs som bilplats kan inom ett detaljplaneområde stiftas också till förmån för kommunen.

156 §

Ett servitut får stiftas, om ägarna till den belastade och den berättigade fastigheten eller kommunen och fastighetsägaren, i ett fall då servitutet kan stiftas till förmån för kommunen, avtalar om detta och servitutet är behövligt för fastigheten eller kommunen och det inte medför betydande olägenhet för den belastade registerenheten eller för innehavaren av en servitutsrätt som redan belastar området. Om servitutet likväl behövs för att klyvning, skifte av samfällt område, tvångsbyte av ägor, överföring av ett område, nyskifte eller reglering av byggnadsmark skall kunna verkställas på ett ändamålsenligt sätt, får ett servitut som avses i 154 § 1 mom. 1—8 eller 11 punkten utan avtal mellan sakägarna stiftas på det område som förrättningen omfattar.

Inom ett detaljplaneområde får ett servitut som avses i 154 § 1 mom. 1—4 eller 11 punkten samt ett i 6 punkten avsett servitut som behövs för att användas som bilplats stiftas utan samtycke av den belastade registerenhetens ägare, om servitutet är viktigt för den berättigade fastigheten eller för kommu-

nen och det inte medför betydande olägenhet för den belastade registerenheten eller för innehavaren av en servitutsrätt som redan belastar området.

Vid en fastighetsförrättning skall för varje fastighet och skifte ordnas behövlig vägförbindelse till en gata, byggnadsplaneväg, allmän väg eller sådan enskild väg för vilken ett vägslag har bildats, genom stiftande av ett servitut som avses i 154 § 1 mom. 11 punkten eller en ständig eller tidsbestämd vägrätt enligt lagen om enskilda vägar eller någon annan rätt som behövs för vägförbindelsen. I fråga om förutsättningarna för stiftande av en sådan rätt tillämpas lagen om enskilda vägar. På begäran av ägaren till fastigheten skall vid fastighetsförrättningen även avgöras huruvida vägrätt skall beviljas för en sådan enskild väg som avses ovan.

På yrkande av ägaren till en fastighet kan till förmån för fastigheten ordnas behövlig vägförbindelse till ett sådant område till vilket fastigheten har servitutsrätt eller särskild förmån och till ett sådant samfällt område som fastigheten har andel i, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som föreskrivs i 3 mom.

157 §

Stiftandet av servitut får inte försvåra genomförandet av en detaljplan. Servitutet skall också i övrigt stiftas så att dess syfte nås på ett så förmånligt sätt som möjligt och så att servitutet eller dess utnyttjande inte medför onödig olägenhet för omgivningen eller större skada eller olägenhet för någon än nödvändigt.

Ett servitut får inte stiftas, om det enligt annan lagstiftning vore förbjudet att utnyttja det. Om det enligt annan lagstiftning fordras tillstånd av en myndighet för att utnyttja ett servitut, ersätter stiftandet av servitutet inte ett sådant tillstånd. Utnyttjandet av ett servitut som avses i 154 § 1 mom. 1 eller 2 punkten förutsätter dock inte sådant samtycke av ägaren som avses i 9 kap. 4 § 3 mom. i vattenlagen.

159 §

Vid en förrättning där nya fastigheter bildas, områden byts eller områden fogas till en fastighet, skall den fastighet bestämmas till

förmån för vilken ett tidigare stiftat servitut eller en rätt som avses i 156 § 3 mom. förblir gällande.

Har flera fastigheter som bildats vid förrättningen behov av servitutet eller rättigheten, kan det även bestämmas att servitutet eller rättigheten skall förbli gällande till förmån för dessa, om förutsättningar enligt 156 och 157 § föreligger för stiftande av servitutet eller rättigheten.

Ett onödigt servitut eller en onödig rätt enligt lagen om enskilda vägar som gäller ett område som omfattas av en förrättning kan upphävas vid förrättningen.

160 §

Om sakägarna avtalar om åtgärden och den inte försvåras genomförandet av detaljplanen, kan ett servitut som har stiftats vid en fastighetsförrättning flyttas till ett annat ställe på den belastade registerenhetens område eller nya bestämmelser som begränsar utnyttjandet av servitutet utfärdas eller tidigare bestämmelser om utnyttjandet ändras. För åtgärden krävs dock inte något avtal mellan sakägarna

1) om den olägenhet som servitutet på grund av förändrade förhållanden orsakar kan undanröjas eller minskas genom åtgärden, eller

2) om åtgärden möjliggör ett ändamålsenligare utnyttjande av servitutet för dess ursprungliga ändamål, om möjligheterna att utnyttja det har försämrats på grund av förändrade förhållanden,

och om åtgärden inte medför betydande olägenhet för någon registerenhet.

162 §

Ägaren och innehavaren av en belastad registerenhet är berättigade att få ersättning för stiftandet av ett servitut eller en rätt. Skyldig att ersätta en olägenhet eller skada som en åtgärd enligt 160 § orsakar är den som har nytta av åtgärden. Om vägrätt beviljas med stöd av 156 § 3 mom. skall frågan om ersättningskyldighet enligt 24 § i lagen om enskilda vägar samtidigt behandlas och avgöras. För ett servitut eller en rätt som vid styckning stiftats till förmån för en styckningsfastighet och som behövs för en vägförbindelse som avses i 156 § 3 mom. är

likväl stomfastighetens ägare berättigad till ersättning bara av särskilda skäl. Om den belastning som servitutet medför ökar nämnvärt på grund av en bestämmelse som avses i 159 § 2 mom., är den belastade registerenhetens ägare och innehavare berättigade att av de innehavare av servitutsrätt som avses i nämnda moment få ersättning för den ökade olägenhet som beror på detta.

Rätt till ersättning enligt 1 mom. föreligger inte till den del som det har överenskommits eller förutsatts att ersättning inte betalas. När det gäller stiftande av servitutsrätt som belastar ett samnyttjoområde enligt en stranddetaljplan eller enligt en sådan strandplan som fastställts med stöd av den genom markanvändnings- och bygglagen (132/1999) upphävda byggnadslagen (370/1958) har ägaren till området inte rätt till ersättning i fråga om en byggplats som han överlåtit sedan planen trätt i kraft, om inte rätten därtill uttryckligen har förbehållits i överlåtelsehandlingen.

Har någon arrenderätt eller annan särskild rätt till en registerenhet som omfattas av en åtgärd enligt detta kapitel vilken avser stiftande, flyttning, upphävande eller annan ändring av ett servitut eller en rätt, är denne utöver ägaren och innehavaren av registerenheten berättigad till ersättning för förluster som drabbar denna rätt. Denna ersättning skall beaktas då ersättningen till ägaren och innehavaren av registerenheten bestäms.

165 §

Vid nyskifte får utöver ett ärende som gäller stiftande av en rätt enligt lagen om enskilda vägar även behandlas ett ärende som gäller flyttning, ändring eller upphävande av en sådan rätt enligt nämnda lag som belastar nyskiftesområdet.

190 §

När alla ärenden som hör till en förrättning har behandlats, avslutar förrättningsingenjören förrättningen samt upplyser de sakägare som är närvarande om rätten att söka ändring och ger genast besväransvisning muntligen. Upplysning om rätten att söka ändring skall lämnas och besväransvisning genast ges muntligen också när det vid förrättningen ges

ett avgörande över vilket besvär får anföras särskilt enligt 232 § medan förrättningen pågår.

En skriftlig besväransvisning skall fogas till protokollet och genast när förrättningen har avslutats ges till en sakägare som begär det eller ges genast när ett sådant avgörande har givits över vilket besvär får anföras särskilt.

Registrering av förrättningar

194 a §

Behövliga anteckningar om en förrättning kan göras i fastighetsregistret på begäran av en sakägare och de avgöranden som träffats vid förrättningen verkställas till den del de vunnit laga kraft, även om förrättningen inte till alla delar vunnit laga kraft

1) om det är viktigt för att syftet med förrättningen skall kunna nås och om de besvär som anförts över den avslutade fastighetsförrättningen endast gäller ersättningar eller kostnader eller annars någon sådan omständighet som inte inverkar på

a) utsträckningen av de fastigheter som varit föremål för förrättningen,

b) de rättigheter som behandlats vid förrättningen,

c) ägandet eller innehavet av fastigheter eller områden, och inte heller på

d) anteckningar om förrättningen som annars skall göras i fastighetsregistret, och

2) om de ersättningar som fastställts vid förrättningen har betalats.

Tillstånd att göra anteckningar i fastighetsregistret enligt 1 mom. och verkställa avgöranden ges av jorddomstolen. Begäran skall lämnas till fastighetsregisterföraren som skall sända den vidare till jorddomstolen och bifoga sitt utlåtande i saken.

203 §

Är den betalningstid som utsatts för en ersättning längre än tre månader från den dag då förrättningen avslutades eller från den dag då betalningstiden med stöd av 2 mom. började, skall på ersättningen betalas sex procent i årlig ränta, som räknas från den dag då tre månader har förflutit från början av betalningstiden. Om ersättningen inte betalas

inom utsatt tid, skall på den obetalda ersättningen betalas en årlig ränta enligt den räntefot som anges i 4 § i räntelagen (633/1982).

209 §

Betalningen av förrättningskostnaderna fördelas mellan sakägarna enligt den nytta de har av förrättningen, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller sakägarna avtalar om en annan fördelning.

Vid styckning betalas förrättningskostnaderna för varje styckningsfastighet och mottagande fastighet av ägaren till respektive fastighet. Om innehavaren av en särskild rättighet enligt 22 § 1 mom. har sökt styckning, svarar han för förrättningskostnaderna för tomtens del.

Vid en fastighetsförrättning som gäller bildande av allmänt område betalas förrättningskostnaderna av kommunen.

232 §

Medan förrättningen pågår söks ändring i avgöranden som gäller

12) betalning av ersättning i ett fall som avses i 203 § 2 mom.,

13) ett beslut huruvida klyvning skall förrättas enligt 50 § 1 eller 2 mom., om inte beslutet baserar sig på ett avtal mellan sakägarna, eller

14) ett beslut om fördelning av förrättningskostnaderna mellan sakägarna medan förrättningen pågår, om inte beslutet baserar sig på ett avtal mellan sakägarna.

233 §

I en besväransvisning skall nämnas den jorddomstol hos vilken ändring skall sökas samt besvärstiden och den dag då besvärstiden löper ut. Dessutom skall där redogöras för bestämmelserna om fullföljande av besvär samt om besvärsskriftens innehåll och bilagor.

Är besväransvisningen felaktig och har felet inte kunnat tydligt upptäckas, anses besvären vara anförda på rätt sätt om sakägaren har iakttagit antingen besväransvisningen eller vad som föreskrivs om saken.

241 §

Lantmäteribyran och kommunens fastighetsregisterförare skall sända de fullföljdshandlingar som lämnats in till dem till högsta domstolen sedan den tid som föreskrivits för sökande av ändring har gått ut. Samtidigt skall förrättningshandlingarna tillställas högsta domstolen till påseende. Om en ändringsansökan uppenbart har gjorts för sent, sänds fullföljdshandlingarna till högsta domstolen utan att förrättningshandlingarna skickas med.

243 §

Jorddomstolen är domför också med ordföranden ensam

1) när det är fråga om sådana förberedande åtgärder som avses i 232 § 3 mom., 235 eller 254—258 § eller därmed jämförliga åtgärder eller en sak som avses i 7 § 2 mom., 194 a § 2 mom., 240 eller 264 §, 265 § 1 eller 3 mom., 275 § 2 mom. eller 278 a §,

271 §

Om det sedan en förrättning har avslutats och innan den har införts i fastighetsregistret framgår att ett sådant fel har begåtts vid tillkännagivandet av förrättningen eller vid annat förfarande i samband med förrättningen som kräver att förrättningen tas upp till ny behandling, kan förrättningen tas upp till ny behandling till den del det är nödvändigt (*rättande av fel i förfarandet*).

280 a §

Om ett sakfel, ett skrivfel eller ett fel i förfarandet visar sig i en förrättning innan den har avslutats men efter att ett avgörande som avses i 232 § 1 eller 2 mom. har givits, får rättandet av felet, utan hinder av avgörandet, tas upp till behandling med iakttagande av vad som i detta kapitel bestäms om rättande av fel i en avslutad förrättning.

281 a §

Om en ansökan eller förrättning gäller en sådan fastighet i fråga om vilken äganderätten enligt 11 kap. 4 § i jordabalken inte inskrivs

genom lagfart, visas sakägarens äganderätt till fastigheten genom en anteckning om ägaren i lagfarts- och inteckningsregistret i stället för genom lagfart.

285 §

Ändring i fastighetsregisterförarens beslut om sammanslagning av fastigheter eller om rättande av fel enligt 277 § 2 mom. och i förrättningsingenjörens beslut om rättande av skrivfel enligt 274 § 1 mom. söks genom besvär hos jorddomstolen. Besvär skall anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet. I övrigt tillämpas på ändringssökandet vad som bestäms om sökande av ändring i en avslutad förrättning.

288 a §

Sådan befrielse från inteckningsansvar som avses i 28 § 1 mom. sker på begäran av ägaren till styckningsfastigheten. Befrielse från inteckning sker utan att ägaren begär det i sådana fall som avses i 28 § 2 mom. och 134 § 3 mom.

Helsingfors den 22 december 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

I fråga om befrielse från inteckning i de fall som avses i 28 § 1 och 2 mom. eller 134 § 3 mom. tillämpas vad som i 18 kap. 6 § 2 och 3 mom. i jordabalken bestäms om samtycke av ägarna till de fastigheter som kvarstår som inteckningsobjekt och av innehavarna av panträtter och särskilda rättigheter som belastar dessa fastigheter.

289 §

Om en fastighet med stöd av denna lag har befriats från ansvar för en pantfordran utan samtycke av ägaren till fastigheten eller innehavaren av panträtten och denne lider skada på grund av befrielsen, ersätts skadan av staten eller, om beslutet har fattats av en kommunal tjänsteman, av kommunen. Bestämmelserna ovan om panträtt och innehavare av panträtt tillämpas på en inskriven sytning och på sytningstagaren i de fall som avses i 28 § 2 mom. och 134 § 3 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

Jord- och skogsbruksminister *Juha Korkeaoja*

Nr 1160

L a g**om ändring av lagen angående vissa grannelagsförhållanden**

Given i Helsingfors den 22 december 2005

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen av den 13 februari 1920 angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920) en ny 15 § i stället för den 15 § som upphävts genom lag 358/1962, som följer:

15 §

Ägare till registerenheter på skogsmark utanför detaljplaneområden får hugga upp en rå mellan sina enheter, om rå har huggits upp tidigare i samband med en lantmåteriförrättning och dess sträckning inte är oklar eller stridig. Rån skall huggas upp så att rålinjen går mitt i den upphuggna rågatan och tydligt kan urskiljas. Rågatan får huggas upp högst en och en halv meter bred, om inte ägarna avtalar något annat.

Om avtal inte nås om upphuggning av rån, får ägaren till en registerenhet hugga upp rån utan rågrannens samtycke efter att ha underrettat rågrannen om detta. De träd som fällts

inom råområdet tillkommer ägaren till den registerenhet på vars sida av rån träden har fällts. Den som äger träden skall se till att de tas till vara.

För kostnaderna för upphuggningen av rån svarar den som hugger upp rån, om inte ägarna till registerenheterna avtalar om något annat.

En rå får huggas upp på ovan angivet sätt också inom ett område som i en stranddetaljplan enligt 10 kap. i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) har anvisats för skogsbruk.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

Helsingfors den 22 december 2005

Republikens President**TARJA HALONEN**Jord- och skogsbruksminister *Juha Korkeaoja*RP 65/2005
JsUB 4/2005
RSv 140/2005

UTGIVARE: JUSTITIEMINISTERIET

Nr 1157—1160, 2 ark